

RÜZGARDA 4 BEKLENTİ

Sorularımızı yanıtlayan TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı **Mustafa Serdar Ataseven** rüzgarda sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için sektörün 4 önemli ortak beklentisine dikkat çekti:

- 1** 3.000 MW'lık başvurusu yapılan kapasite tahsisinin sonuçlandırılması
- 2** Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması'nın (YEKDEM) devam etmesi
- 3** Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) için şartnamenin yayınlanması
- 4** Rüzgarda yeni başvurular için sürecin hızlandırılması

Mustafa Serdar Ataseven

>> Sayfa 6

'Rüzgar'da sürdürülebilirlik devam etmeli'

TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serdar Ataseven, 2016 sonunda rüzgarda Türkiye'nin geldiği noktanın herkesi mutlu ettiğini, bununla birlikte başarının sürdürülebilir olması için gelecekteki belirsizliklerin giderilmesine yönelik çalışmalara başlanması gerektiğini söyledi.

Sibel Acar/Ankara

TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Serdar Ataseven, Türkiye'nin rüzgar enerjisinde Almanya ve Fransa'dan sonra Avrupa'da işletmeye giren santraller arasında ilk 3'te, Dünya'da ise 2016 işletmeye giren santrallerin kurulu gücü arasında ilk 7'de yer aldığını söyleyerek bu sürdürülebilirliğin devamı için yapılması gerekenleri Green Power'a anlattı.

● Türkiye'nin rüzgar enerjisindeki durumunu özetleyebilir misiniz?

Geçmişten 2016 yılına kadar olan süreçte baktığımızda Türkiye'deki rüzgar enerjisi, 2005 yılında çıkarılan kanundan sonra hız kazandı. Ülkemizde rüzgar enerjisi Ocak ayı inşa halindeki verilerine göre, 2012 yılında 517 MW, 2013'te 604 MW, 2014'te 980 MW, 2015'te 1210 MW ve 2016'da 1868 MW'a yükseldi. Bu verilere baktığımızda Türkiye'nin rüzgar enerjisi verilerinde 2012 Ocak ayından bu yana yükselen bir ivme görüyoruz.

● 2016 yılı nasıl bir yıl oldu?

Türkiye için 2016 yılı 1387 MW ile bu zamana kadar bir yıl içinde en fazla kurulu gücün gerçekleştirildiği bir yıl oldu. 2015-2016 kurulu güçlerini değerlendirdiğimizde 2015 yılında 956 MW olan ve hayata geçirilen büyüme 2016'da yüzde 40'lık bir büyüme gösterdi. Bu ülkemiz açısından önemli bir gelişme. Bu gelişmeyle rüzgardaki sürdürülebilirliğin sağlanması için gerekli 1000 MW'lık sınırı aştık. Bu sınır rüzgar endüstrisinin bir ülkeye gelip yatırım yapması için gerekli önemli kriterlerden biri. Bu veriler ışığında 2016'yı başarılı bir şekilde geride bıraktık.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK REÇETESİ

● Sürdürülebilirlik için neler yapılması gerekiyor?

Bunun için kısa vadede

yapılması gereken temel 3 şey var. Bunların birincisi olarak orman izinleri nedeniyle bekleyen projelerin çözüme kavuşturulmasını söyleyebiliriz. Bu durumun sebebi ise ormanlarla ilgili 2014 yılında yayınlanan 2014/1 sayılı genelge. Bu genelge ile belli bölgeler maden ve rüzgar yatırımlarına kapandı. Bunların toplamı 1000 MW'tan fazla. Bu sorun çözüme kavuşmalı ki sektöre 1000 MW'lık proje sunalım. İkinci olarak kapasite artış taleplerinin şu anda işletmeye girememesini ve inşa haline alınmamasını söyleyebiliriz. Bunlar bekletiliyor. Bunun önünün açılması gerekiyor. Üçüncü olarak ise lisans almış fakat o ya da bu nedenle inşa haline geçemeyen, bekleyen proje gruplarını sayabiliriz. Bu proje grubu da yaklaşık 3200 MW civarında. Bunların sorunları kapasiteyi tutuyor. Bu problemler her ne ise onların bir an evvel çözülüp bu projelerin de inşa haline geçmesi lazım.

"RÜZGAR SEKTÖRÜ İÇİN YEKDEM ÖNEMLİ"

● Orta ve uzun vadede yapılabilecekleri nasıl özetlersiniz?

İlk olarak Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından açıklanan ve EPDK tarafından müracaatları yapılan 3000 MW'lık bir proje stoğunun tamamlanarak sektöre sunulmasını söyleyebiliriz. Bu projelerle ilgili inceleme ve değerlendirmeler tamamlandı. Bunların bir an evvel yarışma süreçleri tamamlanarak projelerin sektöre sunulması gerekli. Bunun için de yarışma taslağının ivedi şekilde yürürlüğe girmesini bekliyoruz. Bu 3000 MW'lık proje stoğu bir an evvel sonuçlandırılmalı. Çünkü bu projeleri bugün sonuçlandırsak bile ön lisans almaları, inşaat izinleri gibi süreçleri 3-4 yıl sürecek. Bu yüzden bu süreç hemen başlatılmalı. İkinci olarak TEİAŞ tarafından Ekim 2016'da müracaatların alınması için yapılan açıklamaya göre 2000 MW'lık RES kapasitesi olduğunu söyleyebiliriz. Normal şartlarda bunun 2016'da

'RÜZGAR SEKTÖRÜNÜ SÜRDÜRÜLEBİLİR KILMALIYIZ'

● 2017 yılı için beklentileriniz neler?

2017'nin Ocak ayına baktığımızda inşa halindeki verilerin 861 MW'a düştüğünü görüyoruz. Yani 2016'nın Ocak ayına göre yarı yarıya düşmüş durumda. Bu şu anlama gelir ki,

önümüzdeki yıl işletmeye girecek santrallerde de yüzde 50 bir düşüş bekliyoruz. Eğer bu süreç böyle devam ederse 1400 MW olarak kapattığımız 2016 yılını maalesef ki 2017'de ancak 700-800

MW'larda kapatacağımızı öngörüyoruz. Bizim bunu değiştirmemiz, 2005'ten beri yükselen rüzgar sektörünü yine yükselme trendine sokmamız ve sürdürülebilir kılmamız lazım.

alınması gerekiyorken bu durum 2017 Nisan'a erterlendi. 2000 MW müracaatları bir an evvel alınması lazım ki rüzgar sektörünü sürdürülebilir kılsın. Üçüncü olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Berat Albayrak'ın daha önce açıkladığı ve 2017'nin ilk çeyreğinde yayınlanabileceği ifade edilen Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ile ilgili şartnamenin yayınlanması hususunu sayabiliriz. Büyük ölçekli RES projeleri için bu çok önemli. Uygulanabilir, piyasa koşullarını karşılayabilecek, yatırımcı talepleri ve finans sektörünün taleplerini karşılayabilecek uygulanabilir YEKA şartnamesinin bir an evvel hazırlanıp Resmi Gazete'de duyurusunun yapılması ve kamuoyuyla paylaşılması gerekmektedir. Son olarak özellikle son yıllarda kur artışı dolayısıyla Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM)'nin herkesin gözüne batmaya başlamasını ifade edebiliriz. Bütün dünyada yenilenebilir kaynaklar destekle hayata geçiyor. Bunlar geri ödeme süresince destekleniyor geri ödeme süresi bitince yerli ve yerel kaynak olarak hizmet etmeye devam ediyorlar. Türkiye için de durum böyledir aslında. YEKDEM'de maliyeti artıran unsur rüzgar değildir fakat bu durumdan en çok rüzgar etkilenmektedir. Ortalama bir rüzgar santrali yatırımını 10-12 yılda geri dönüyor. Bu süre tamamlandıktan sonra santralin ömrü süresince yerli ve yenilenebilir kaynaklardan üretime devam ediyor. Dolayısıyla YEKDEM kimsenin gözüne batmamalı. Biz daha yeni emekleme aşamasından ve yeni yürütmeye başlayan

bir sektördür. Biz bu destekleri çekersek daha yürütmeye başlamadan tökezleriz. Sektör anlamında kendimizi yerde buluruz. YEKDEM'de gelirlerin azalacağına dair çıkan söylentiler de yatırımcıyı olumsuz etkiliyor. Özellikle yabancı yatırımcı sürdürülebilirlik görmek istiyor. Biz bu sürdürülebilirliği bugüne kadar Türkiye rüzgar sektöründe sağladık. Her yıl artan bir ivmeyle rüzgar yatırımları ivmeye geçti. Bunu sürdürülebilir kılmamız lazım.

"TÜRKİYE RÜZGAR ENDÜSTRİSİNDE İHRACAT YAPILIR"

● Yerli üretimde durum nedir?

Yerli katkı ülkemizde hızla gelişiyor. Şu anda 4 tane tribün üreticisinin kanadı ülkemizde üretiliyor. 6 tane çelik kule üreticisi 1 tane de beton kule üreticisi olmak üzere 7 tane Türkiye'de kule üreticisi var. Bunlar rüzgar tribününün yansı demek. Yani biz istesek bunların yansını Türkiye'de yapabiliriz. Bu üreticilerle konuştuğumuzda üretimin yüzde 20-30'unu iç piyasada yüzde 70'ini dış piyasada yaptıklarını söylüyorlar. Bu sanayiye geliştirirsek Türkiye komşu ülkelerine, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'ya rüzgar endüstrisinde ciddi ihracat yapan konumda bir rolünü alacaktır.

● Lojistikte son durumumuz nedir?

Rüzgar endüstrisini bir tek rüzgar enerjisi olarak düşünmemiz gerekiyor. Kompakt üretim de hızla gelişiyor. Yaşanan gelişmelerde Türkiye'nin rüzgar endüstrisinin her anlamda geliştiğini görüyoruz. Özellikle İran ve

Türki Cumhuriyetlerde bu konuda ciddi anlamda Türk firmaları aktif. Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da da Türk firmalarının aktif olduğunu görüyoruz. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra İran'a gittik ve orada çok iyi karşılandık. Oraya her şeye rağmen ülkemizde istikrarın devam ettiğini göstermek için gittik. Orada gördük ki ülkemize ciddi bir ilgi var. Türkiye'deki rüzgar endüstrisi geliştiği takdirde İran bizim için hedef pazar. Ama orta ve uzun vadede de rakip pazar. Bunu göz ardı etmemeliyiz.

● Depolama alanında son durum nedir?

Geleceğin teknoloji depolamada. Özellikle kesikli üretim yapan yenilenebilir enerji kaynaklarına ciddi bir yönelme var. Bu yanında şunu getiriyor ki kesikli üretim depolama sistemlerine ihtiyaç duyulacak. Depolama sistemlerindeki teknolojilerin de hızla gelişerek ucuzlayacağını düşünüyorum. Rüzgar, güneş ve bir çok alan için buna ihtiyaç var.

● Son olarak eklemek istediğiniz neler var?

Türkiye'de 2020 yılı sonrasında sonra politikamız belirleyip tanımlamamız lazım. Yukarıda bahsettiğim 3000 MW'ın yarışmaları bugün sonuçlansa dahi 2020 yılına yetemeyeceğini öngörüyoruz. Çünkü süreçleri için öngörümüzde görün en bir 3-4 yıl var. Bu yüzden bizim 2020'den sonrasında ilgili enerji, yenilenebilir enerji ve rüzgar politikamızı belirleyip tanımlamamız lazım. Türkiye'ye yabancı ve yerli yatırımcıların ilgisini sıcak tutulabilen yolu buradan geçiyor.